

نالی کار و کردار

وفاقی حکومت و انگ وزارت مصائبی بہر ملک گوں

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

زوالِ بول لے کار و کردار

بشریٰ قیوم بلوچ

کلیں حق پہ بلوچی اکیڈمی

بلوچی اکیڈمی

بلوچی اکیڈمی - کوئٹہ

قلات پرنٹنگ پریس - کوئٹہ

۱۹۸۰ء

سے ہزار

محمد عارف

چھاپ کنوچ -

چھاپ جاہ -

سری وار -

لیکو -

پہا -

کتابت -

پیشندگان زال

زال و مردغ ہمراہی چہ بئ ازل و کنت ۔ واجہ خدا ء کہ آدم ء جوڑ
 کت ۔ آئی اداری بی بی کوا ء ہم جوڑ کت ۔ واجہ آدم و بی بی حوا بزال مردو
 جنین درمیں چما سرا ہمراہ انت او یک وڑا دگنیا ء تھا آمانی گزر کنت ۔
 کتا کہ انسان نسل گوں یکے ء دیماشت نہ کنت نہ ایوکا مرد نہ ایوکا جنین
 ء دیما بڑت کنت ۔ پیشا دو مینانی ہمراہی برابرہی ویکوئی ءے بندار ء
 کنت ۔ واجہ خدا ء دو مینان ء یک وڑا پہشت ءے تھا جاگہ دات ۔ دو مینانی
 ک وڑا نام و توار بوت ۔ بے ہی ہمراہی دیمتر ایکیں ڈولا شت نہ کرت ۔
 یکہ انسان ء واجہ خدائی گپ نہ زرت ۔ وت سہی کت ۔ اور شہ جنت ء
 برکت انت ۔ سکی د سوریانی آماج بوتنت ۔ تہ رندتری نسلاں یکے ۔ دومی
 سرا ڈوہ ایرکت ۔

مردوتی بالادو آزمانی سبب ء تیار ترات ۔ آئی وتی واری و زارے

ذمہ دار تیوگا جنین ء را جوڑکت - اولگت جنین بے مَرَجکا - آئی ہنچیں کہ
 جوڑکت کہ جنین آہانی چہ بہشت ء کشگٹے ذمہ وارمنت - آئی گشت
 کہ جنین ء مردینارا روات و واجہ خدائے پرمان ہروشائمنت - شہ جنتی زند
 ء زہر کماشت -

زمانہ گوزان بوت - مردے زدو کینگ گیش بوان بوت دگنیائے تھا جنینے
 کارو کرد بس ہی پشت پکت کہ آیسو ببیت - مردے تھا ہاربت - ہرہدی
 مردے دل پر بوت - یا آئی چونایا تماہ کت - تہ یک ییسوے پروشت وور
 دات - آئی بدل ء وگ ییسوے دستا کت -

جنین ء کہ مزین زحمٹے جت تا آئی پہ مرد ء پنج وچک ودی
 کت - آہان ء روینت مزین و لائک کت - او پدا ہہامانی مولد جوڑ بوت -
 دگنیائے درتیس ملک او قومانی تھا جنین ہہائی مائے جوڑ بوت - مرد ء آرا
 وق میراث کت - آرا وق دامانی دیما دات - او زرت - کسانیں رُدے اونا دگوشی
 آئی پدا جنینے داتا ہہاسابت نکٹ دات کہ آرا بود ہمت -

جنین ء را پہ ورگ ء پچبر ہہا وردن نہ دات - کہ مرد ء وت دات -
 ہنچش بزبان کہ جنینے رتہ شہ مال و دولت ء گیش نہ آیت - بلکن شہ

دولت بے کمتر او بدترتات - چیا کہ آئی کٹ ہم وارث - شنگان و بیہار ہم
 سگت - او یہ مرد و کٹ و کار ہم کرت - آرا ہم لاپ و استیاد و تی لاپ
 ہم شوہاز کرت - وہیکہ مال و دولت و راتی لاپ شوہازی مے پچبرگم پتر
 نہ بوتہ - واہند و آمانی گاہ و کدیم و ت شوہاز کرتہ

اسلام کے تہا زابلول نے جاہ۔ - اسلام و پیش کس و زابلول و پچ

عزت نہ کٹ - زابلول و مانا یک یسوع مانا بوتہ - پنچو کہ مردم گون
 یسوع گوازی کنت - اگاں دل چہ ایسی و پتر بوتہ - تہ ایشرادور دات -
 دگر یسوع لوگ و آورت - یب دارینت و راتی دل دش کٹ -
 زابلول و را چہ یک مولدے و گیش نہ چارات و جاہ نہ دات -
 زابلول و را چہ مرد و کمتر لیکت - بہتیں ملک و بہتیں استمانانی تہا
 اگاں کسی و لوگ و جنکے پیدا بوتہ - تہ آرا زندگ و زندگ کند کٹ -
 کراے جنکے پتر چہ بچکے نہ ننت - اسلام و ساری زابلول و را یک کتہری
 ملک نے یلگ بوتہ -

اللہ تعالیٰ و راتی قرآن و راہ و زابلول و را ہما جاہ و عزت و دات

کہ چائی ساری پتھر آرا نرسنگت - قرآن ء جارجت کہ ذالہول و مرد برابر انت
جنین پیسہ پیسہ ء چہ مرد ء کمتر نہ منت - او نہ مرد چہ جنین ء بالا تر منت
بلکیں ہر دو برابر منت - یکیں درو ہے ء بر ء یکیں پل ء گردنگ منت -

هو الذی خلقکم من نفسٍ واحدۃ

ترجمہ :- من شمارا بزاں بنی آدم ء شہ یکیں نفس ء پیدا کرتہ -
یکیں نفس ء چہ پیدا بونگ انت - کئے ہ شہا - بزاں نسل انسانی پدر منت
نسل انسانی ء تھا مردو جنین ہر دو آمار منت - بزاں ہر دو چہ یک نفس
تے ء پیدا بونگ انت - البت مردوقی ہتیں کر دے سبب ء چہ جنین
ء افضل تر بزاں دیما تر منت - او ذالہول ء ہم چیزے کردانت کہ آمد ء
رامان نیست انت - پیشا جنین وقی ہے کردانی سبب ء چہ مرد ء افضل
تزو دیما تر انت - بزاں وقی کردانی سوب یکے ء چہ یک تے ء دیما
ء افضل تر انت -

فضل اللہ بعضکم علی بعض

ترجمہ :- شہا ہر دوکان ء یک دومی تے سرا بزرگی حاصل انت - مرد
گچینی ہمیشہ انت کہ خدا ء آرا پہ جنین وز بہگانی کٹ و کمانی پد مانگ -

مرد جنین و زہگانی لاپ و پچ نئے ذمہ وار انت۔ جنین ء و اجہ خدا ء چ
 اے گرتی ء رکیت تاکہ آئی دگوشش دوہر میت۔ پرچہ کہ جنین وق
 زندے گیشترین و ہد ء زہگ نئے پیدا کنگ و رودیگا گوازی نیت۔ اے و خا
 آدگہ کٹ و کائی و لاپ نئے شوٹا ء پ سرچی کت نہ کنت۔ اے دوئیں
 و ت مزین کار انت او دوئیں کاراں زالبول ایو کاکت نہ کنت۔ ہمیشا خدا
 ء شہ دوئیں مزین کاراں یکے مرد ء سرا چو کہ کت و یکے جنین ء سرا۔
 چیا کہ مرد ہم جنین نئے ہے فرض ء پچ و ژا پورا کت نہ کنت۔ اے خاترا
 مردیک چیزے ء بڑ تر انت۔ او دومی جبر ء جنین چہ مرد ء دیاترت
 اللہ تعالیٰ ء آنجری پیغمبر حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم ء جنین
 ء راگوں وقی مبارکیں دستاں ہما جاہ و مرتبہ دات و ہما عزت و شرف نئے
 واہند کرت کہ یک شریدار او عزت داریں مردے ء را نیب اتنت۔
 واجہ نئے نامی ایسا گیتار ء کہ جنت ماس نئے پادانی چیرا انت۔ بڑاں اکاں
 مردے جنت لویت تو وقی ماس نئے ہزمتا پکت۔ آرا عزت بدنت او دش
 بداریت۔

پیغمبر خدا ء وقی آخسری حج سئے خطبہ ء ایندگہ بہراں ابید پرمان

کت - کہ اے مردوں شے جنینی شے سراسر حق است او آمان سراسر حق
 است - واجہ ء اول جنین آنی حق ئے نام گرت - او صاف کت کہ بپخت کہ
 مردانی حق جنینی سراسر است - جنینی حق مردانی سراسر استنت -
 مرد بائد کہ جنین آنی حقان بگیشیت - آمانی عزت اولج و میارے پردگ
 ء پکننت -

واجہ خدائے حکم ئے روء جنینی پہ زور او ابید آمانی رزانا نوگ ء
 دارگ بندوبت - او نکاح ء را مردو جنین ئے نیام ء یک عہد محکمیں پیمان
 اوشتارینت - کہ مردو جنین دوئین پہ وقی رزا و دل ء دوستی ء نکاح
 بکننت - پہ وہد ورژنے دیبری ء رسول کریم ء حکم دات کہ مردو جنین
 ہر دو دانگ و زانگ ءے کار ء ہیل بکننت -
 حدیث ء روء ء علم در برگ مردو جنین دوئینانی سراسر فرض انت -
 توری آمان تاں چین ء روئگ پکپیت -

اسلام ئے نامداریں زالی - چونایا اسلام ء تھا بازمنین نامداریں زالی پیدا
 بوتہ کہ آیاں اسلام ء بازمن ہزمت کرتہ - ہر جنگ ء تھا آمردانی کوپگ

پہ کوپک گوں بوتگ انت۔ یک نیمگا پٹی آن ء آپ دپا داتہ تر دومی نیمگا
 آیاں ء دارو او درمان کرتہ۔ یک نیمگا وت گوں کاپراں دیم پدیمی کرتہ۔
 یاد گوں لٹ و چوبان آہانی ارش ئے دیم داشتہ۔ اے نامداریں بی بی آن
 ہجرت و سفر ء کر پانی آن ء ہم گوں مردانی اوارسی ء سنگنت۔
 اے رد ء مایوکا سے نامداریں بی بی آنی حالا دیاں
 ۱۔ بی بی خدیجہؓ ۲۔ بی بی اسماء بنت ابی بکرؓ ۳۔ حضرت صفیہؓ

ام المؤمنین بی بی خدیجہؓ اسلام ئے تھا اولیٰ میں زال انت کہ آئی

اسلام قبول کتے او واجہ خدائے سرا ایمان آورت۔ او خدا ء دیم دانگیں
 رسول ء راہنت ء آئی کلیمہ دانت۔

بی بی اولیٰ زال انت کہ اللہ ء رسولؐ ء گس بانک ء مبارک ء زند
 ء شریار بولت۔ گوں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ء نکاح ء وہد ء
 بی بی ئے اکبر چل سال ات او واجہؓ ء امبر مبارک بیت و پنج سال
 ات۔

بی بی خدیجہؓ قریش خاندان ئے یک مالداریں جنوزامے ات آئی وتی

مال تان دُور دُور پہ سوداگری شام و دمشق ء و دیم داناں شہ پیغمبری
 رسکا پیسرا آئی واجہ محمدئے نیک نامی اور راست بازی اشکت گت ۔
 واجہ ء را کاسدکت کہ یک رندی منی مال ئے مستر تو جو ۔ واجہ ء لہاں
 خدیجہ ء مہر پدا نہ کت اور مالاناں زرت دیم پہ شام ء شت ۔ بی بی ئے
 یک گلام ئے میسرہ ہم واجہ ئے ہمراہ ات ۔ راناں آئی واجہ ئے شری
 کردار ، ادب و عادت دیتاں ۔ اسے رندی بی بی ء را زیات پانڈگ ہم
 بوت ۔ گلام ء یک یک حال وق بی بی آرا سر کرتاں ۔ بی بی ء کہ اسے حال نکتاں
 باز دش بوت ۔ اور واجہ ء آراگوں و تانکاج کنگے پیگام دیم وات ۔ واجہ ء
 وق ناکوئے سوچ و سلا حال رندگوں بی بی خدیجہ ء نکاج کت بی بی ء وق
 کھیں مال و دمی واجہ ئے دستا دانت ۔ کہ مرچی ء دیم لے مال شے
 گنت ۔ ہر ہون شرزانے ایشاں ہرچ کن ۔ مبارک ء وق وہی ء چلومی سال ء
 ہر روج سب ء بگرے تان شام کوہ حراٹے سرا یک گارے ء تہا
 شت نشت و خدائی نام گت ۔ حق ء بخت و پد مبارک ء دل ء نشتگ
 ات ۔ برے برے تان سے سے روج ہا گارے تہا نشت ۔ دمام بی بی ء
 واجہ لے تو شگ وق دستاں نیارکت پچکا مان کت ء ہمراہی ء دیم تہا

یک روپے حضرت جبرائیلؑ چہ خدائے ینمگا وحی آوردت و سر
 کرت کہ بوان وقی خدای نام و کہ ترا خدای وقی بنی و رسول جوڑکت
 کہ تر دگنیائے مردماں آئی کلواں سرکینے۔ کہ انسان وقی اللہائے کانور و
 رہیدانی سرا بروئت۔

واجہ پر ترس و لرز لوگ و اہت و گوں بی بی خدیجہؓ و گپ جت
 بی بی خدیجہؓ واجہ و را دلہڈی دات کہ تو سرس تو خدائے نیکیں بندے
 و۔ تو پھبر دروگ نہ بستہ۔ اما خدای ترا و رسول جوڑکت۔ بی بی نے
 تسلاں و امجہ نے دل دیا اہت اے وڑا بی بی خدیجہؓ دگنیائے ادلی نزال
 و ادلی مردم سنت کہ آئی خدائے آخری بنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم نے سرا
 ایمان آوردت۔

بی بی خدیجہؓ نے ہر سکی و سوریال گوں بوتہ بیگیبری نے جار پرینگا رند
 درتیں قوم قریش واجہ نے وژمن بوت۔ آماں بے پرکھ آزاب دات۔ بے
 شاباش انت بی بی و را آئی ہر مشکل و سکی آئی وید و واجہ و را دلہڈی
 دات۔ دزکک کت۔ و ڈرمنانی تاڑ و تیلانکانی دیا اوشتات۔ آئی وقی
 تیوگیں مال و مڈی وقی ساہ واجہ نے سرا ندرکت۔

بی بی خدیجہؓ نے شش زہگ آتاں - دو بچک قاسمؓ او طاہرہؓ ایساں کنان
 ء وفات کت . چار جنک بی بی زینبؓ - بی بی فاطمہؓ - بی بی مرقیہؓ - بی بی ام کلثومؓ
 اے شش زہگ چہ واجہ رسولؐ ء بوتنت - بی بی خدیجہؓ بیست و چار دین
 و پنج سال گوں واجہ رسولؐ خدا ء گواہینت او پیگیری نے دہمی سال ء وفات
 کت -

آئی وفاقی ء واجہ سک دل پرد بوت ء آئی جانی ء را سک مارت.

حضرت اسمائت ابی بکرؓ

انت - بی بی اسمائت چہ ہجرت مکہ ء بیست و ہفت سال ساری پیدا بوت
 بی بی نے آروس گوں واجہ رسولؐ خدا نے ترو زہگ حضرت زبیر بن العوام
 ء بوت - حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم او حضرت ابوبکر صدیقؓ ء مدینہ منورہ
 ء سر بوگارند کہ اودے حالت شربوتاں - زالبولانی آرگ ء سوج و سلاح
 بوت - زالبولانا لونائینگ بوت - بے زالبولانی لشکر ء سر وگ بی بی اسمائت
 ات - دختے کہ منا ء سر بوتنت بی بی اسمائت ء نامی میں پنج حضرت عبداللہ
 ددی بوت - اے اولی میں زہگ ات کہ ہجرت ء پد اسلام ء تھا پیدا

بورت۔ ءِ اسلامی گل زمین ءِ سرا آئی چم پنج کت انت۔
 حضرت عبداللہ بن زبیرؓ من شت و شش ءِ عراق و عرب ءِ حاکم
 ہوا بورت۔ اے وختاں حضرت امیر معاویہؓ ءِ پنج یزید اسلام ءِ تھا ہیں
 کارے بنا کنگا لائک لبکت۔ گیشتر مردان آئی خلافت مینت۔
 بے بی بی اسماءؓ نامداریں پنج حضرت عبداللہ آئی بیعت کنگا انکار کت۔
 یزید ءِ پد عبدالملک بن مروان خلافت ءِ سرا نشت۔ حضرت عبداللہ ایشی
 بیعت کنگا ہم انکار کت۔ عبدالملک بن مروان ءِ وقی وزیر حجاج بن یوسف
 ءِ گوں عبداللہ بن زبیر ءِ جنگ کنگا دیم دات۔ اے وختاں حضرت عبداللہ
 مکہ شریف ءِ را وقی آخری پناہ گاہ لیکت او ہمو دا ننگ ات۔
 یکم ذوالحجہ ۶۲ھ حجاج بن یوسف ءِ مکہ ءِ چپ و چاگرد ءِ وقی پلوچ
 ءِ راتدارینت۔ تاں شش ماہ جنگ بورت وردو وردن برکت بورت انت۔
 حضرت عبداللہ ءِ سنگت و بیلاں یک یکا آرا یلہ دیان و حجاج بن یوسف
 لشکر ءِ تبا ادار بوان بوتنت۔
 آخریک روچے عبداللہ وقی ماس بی بی اسماءؓ ءِ آدا شت و درایت منی ماس
 منی کہیں بیل و سنگتاں مٹا یلہ دات و یک یک ءِ شت انت۔ نون توچے گشے؛

من گوں حجاج بن یوسف سلاح بکنیں۔ حضرت اسماءؓ پلوات۔ اے منی پناہ
 وقی کاراں شہرت زانے ء پوہ بے۔ اگاں تو زانے کہ تو پہ حق جھگائے تو گرا
 وقی دل ء دگر خیال ء آرگا ساری برؤ چو مرد ء جنگ بکن۔ اگاں شہید بوتے
 من دشمن بن۔ اگاں تو دگیا ئے وازمند بوتے تو چتو گندہ تریں مردم پناہ نیت
 کہ پہ وقی ہم بد بوتے۔ او ایدگہ مملونکان ء بے گناہ ء کوشارینت لے۔
 حضرت عبداللہ وقی ماس لے نیک دوا ان ء زرت و شہت آخر جنگ
 کناں شہید بوت۔ حجاج بن یوسف آل لاش مبارک زرت در بہت۔

سے روچ ء پد بی بی اسماءؓ دلیتی کہ انکے حضرت عبداللہ ء لاش در بہتا۔ بی بی
 اسماءؓ پہ مزین صبر و سگ درائینت۔ تنگی آوند نہ اتہا کہ اسلام ء اے شہسوار
 چہ وقی اسپ ء ایر بے؟ اے ڈولیں دل ڈوسی ء سگ بی بی اسماءؓ بیہیں شیر
 زالان کار انت۔

بی بی اسماءؓ مزین نامداریں و صبر کنوکیں زانے ات۔ حضرت اسماءؓ مسزن
 اخلاق لے بی بی ات۔ بی بی وقی مزین دلی او دست پہچی ء ہم باز مشہورات
 بی بی یک راست گشیں زانے ات۔

بی بی اسماءؓ وقی ادلی میں حج گوں واجر رسولؐ خدائے ہمراہیا گت۔

بی بی اسماءؓ پینچ پنچ حضرت عبداللہؓ - عروہ - منذر - عاصم - ہاجر او
سے جنگ حضرت خدیجہؓ - ام الحسن او عائشہؓ بوتگاں - بی بی اسماءؓ سال
۳ھ ء مکہ شریف ء وفات کت -

بی بی اسماءؓ چہ وقی کتری گہار بی بی عائشہؓ ء ذہ سال مترانت بی بی
عائشہؓ ہاناداریں زال انت کہ مبارکیں رسولؐ ءے دومی لوگ بانک بوت
وفات ۶ھ ء ہذاں ۳ھ ء بی بی اسماءؓ ء انبرستہ سال بوت لے
۳ھ ء بی بی عائشہؓ ء امبر نوو سال بیت - ہذاں ہجرت ۶ھ ء
بی بی عائشہؓ ء امبر بیڈہ سال بوتہ - او بی بی عائشہؓ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم
لوگوں ہجرت ۶ھ دومی سان ء سور کت -

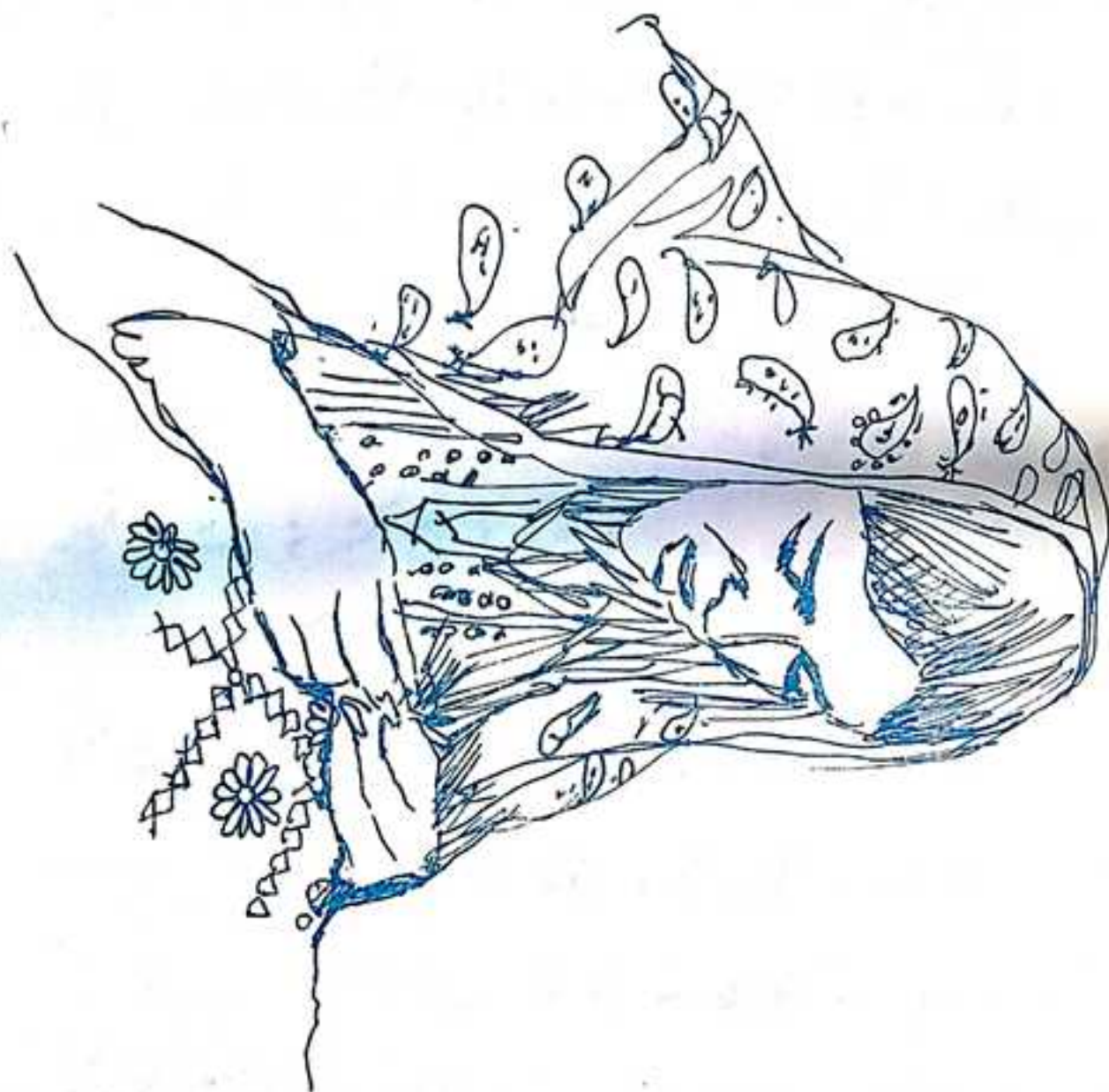
روایت ایسی ہم کاریت کہ وہدے بنی کریمؐ گوں حضرت ابوبکر صدیقؓ
ہاں سے روچ غار ثور ء ہتا چیر انت تہ آہانی ورد وراک اردک ہے بی بی
اسماءؓ ات -

حضرت بی بی صفیہؓ
بی بی صفیہؓ ہم مزن نامداریں ترے ات - بی بی

واجہ رسولؐ خدا ء پس ء گہار ات - ہذاں واجہ ترو ات -

بی بی صفیہؓ و بہادری باز مشہور انت - جنگ خندق و بہادری
 محمد صلی اللہ علیہ وسلم و زالبولان و یک کلاتے و تھا نذارینت راد حرم
 حسان و را آیانی دیپانی و نذارینت - حضرت حسان یک پیری مردے
 کا پرانی پوچ و یک ڈے و گوشاں ہے بہر کیت آواز و ش برت
 او یک سپاہی و کلات و تھا دیم دات کہ برو تپاس پکنت -
 بی بی صفیہؓ و چم پیرے سپاہی و کیت - بی بی و رگدان و یک دار
 ذرت در بہت - سپاہی و سراجت و کشتے - پدا آئی سرے برت
 چہ دیوال و آدمیم دور دات کا پراں کہ دتی سپاہی و سرا دلیت -
 گشتیش کہ المی تھا مردین است - حملہ کنگے ہمتش نہ بوت - چمودا برترت
 بی بی و چہ وقتی اے بہادری و وقتی ایدگہ زالبولانی ساہ سچا پینت
 دومی نیمگا وقتی مردینانی دگوش و راہم شہ یکیں نیمگا پھکو برنگ
 نیشٹ -

بی بی و چہ وقتی بہادری و کا پراں و اے وار نہ دات کہ آہانت
 آہانتی سرا حملہ کین انت

نوکیں زمانگ ۽ زالبول

نوکیں زمانگ ۽ زالبولان ہر میدان ۽ تہا

باز دیم شت کرتہ - باز دیما شتگنت - نوین زالبول آپیش ۽ زالبول
 زانت کہ لوگ ۽ چار دیوالی ۽ تہا بند اتاں - نوین زالبولاناں اینکہ
 آزاتی دستگ کہ آچہ لوگ ۽ چار دیوالی ۽ تہاچی دراہنگنت - او
 مردان کوبگ پہ کوبگ زند ۽ ہر میدان ۽ تہا کارائنت -

مرچی این زالبول ۽ وقتی وانگ و زمانگ ۽ سبب ۽ اے ثابت
 کرتہ کہ آوانگ و زمانگ ۽ رو ۽ چہ مرد ۽ پوج کتہرہ انت او آیان
 ہم اے لائیگی و جاور است کہ آمزین مزین کارکت بکنت -

مرچی زالبول ڈاکٹر انت - اسپتالان تہا کارائنت - قوم ۽ ہزمت کنگا
 مرداں پدائنت - اگاں یک ینمگا مرو سائس واننت - تو دوی
 زمانگ زالبولان ہم اے میدان ۽ تہا نام پیدا کرتہ -

مرچی اگاں ہرتکے ۽ تہا بچارے - او دا زالبول اما کارائنت چوش کہ
 اسکولان تہا چکاں دایننگا انت - پوج ۽ تہا سپاہی انت - قوم ۽ سرائکیں
 نختہ کیتہ رتہ قوم ۽ ہزمت کنگا پوج پدائنت - انجینئرنگ کہ پیا

مرداں خاص بوٹہ مرچی زالبول ہم انجینئرنگ وانگا ٹنٹ ۔ بالی گراب اور آہلی
گراب ۽ تہا کار ٹنٹ ۔

یک نیمگا مردیناں یب وگوازی ۽ تہا نام پیدا کرتے ۔ تہا دوری
نیمگا زالبول ہم یب وگوازی ۽ نامہ این گوازی گرانٹ بزاں مرچی چہ
تک تے حالی میں نیست کہ اودا زالبول ۽ وقی دست مان نہکتے ۔ ہٹے
اے کارانی اداری ۽ کہ آملک تے دیم شت ۽ تہا گون انت ۔ ہاؤ آں
وقی جند ۽ بنیادی کاریلہ مدت ۔ اگاں آہالیسی وقی بنیادی کار ۽ بکتے
تہ بزاں آئی قوم تے مزن ہزمت کت او پر قوم ۽ شری مردم پیدا
کت ۔

دیرئیں مکاں زالبول گون مردیں آدم ۽ ہمکو پگ انت دت
تے جند ۽ ملک ۽ ٹیہی دمکاں زال کار رون موش آرگ مال
چارینگ او راہی خدمتاں دست گٹ انت او پنچو کہ دور دیا
روان انت آں ہم گون دور ۽ گنداں دترا ہمراہ آران انت ۔

زالبول ۽ جاہ آئی لوگ
ہر گوشت کہ قوم ۽ جوڑ کونک و ہراب

کنک
 زالبول آبنان استمانانی میمرئی زالبولانی دستانت - زالبول زاتی
 لائک بنت ته قوم زاشکار و لائک بیت -

زالبول عرا اے حق رستگ او اے آزاتی است کہ آبروت
 برایت چه لوگ ء ڈن کار بکنت - دپتیراں بروت یا کار جاہاں مروی
 کس ء گس ء بندی نہ کتہ -

اسلام ء ہم زالبول ء سرا پابندی نہ جنگ - نوک اسلام ء
 زالبول گوں مرداں کوپگ پہ کوپگ گوں بوتگنت - گذر ء وہ
 گس ء کارش ہم کرتہ -

مطلب چه گس ء ڈن در کپنگ انت - ہر میدان ء تہا چه مردان
 نہ بونگ انت - بے ہنگتہ ایش کہ آیان ڈن ء کار کرتہ آیاں وقی
 ازل کار کہ لوگ ء پکار انت یلہ نہ داتہ - آیاں ایو کا ڈن ء کار
 نہ زرتہ - بلکن وقی بھکی کار ء رندا گاں پہ آیاں کار کپتہ ته زالاں
 پشت نہ داتہ بے نوں مارا اے چارگ لویت - کہ زالبول ایو کا
 ڈن ء بنت یا لوگ ء تہا بندنت - اگاں ڈن ء بنت دستہ
 لوگ ء کے بندیت - مرد ؟

خدا ء مرد و زالبول ء کارچہ ازل ء گیشنگ انت۔ مرد و
 خدا ء زالبول و آئی چکانی لاپ و پچ ء پکٹ و کمائی داتہ کٹ و کمائی ہا و ہا بیت
 کہ آ ڈن ء برت پوریاتی بکنت کار جاہ و دپترال کار بکنت۔ خدا ء
 زالبول ء راچہ اے کار ء چوینتہ۔

زالبول ء کار گسٹے دارگ و چکانی رودینگ انت۔ زالبول بگوشت کہ
 من ڈن ء کار کینن تہ آئی پشت ء دگ و چکانی داروک کے بیت ہ شرما
 اے ہبر ء گش آں کہ آئی پشت ء مرد بندیت۔ مرد چکاں چون پشت
 دگ و ہد ء آچک ء بلکن پہ یبو و شان کت کنت۔ بے شیرے و ہد
 آچون پکنت۔ زہگ شیرا ما لٹیت ہ اگاں لٹیت تہ مرد آرا چون شیر پخت
 کنت۔ مرد ء را گور پرینت نیکہ مرد زہگا وتی لاپ ء کت کت۔
 اگاں اے ہبر ء بے دگ زالبولے پہ چکانی رودینگا بدارے تہ بزال
 آ زالبول وت ملے نہ انت یا آئی پشت ء زہگ نیت۔ زہگ آئی
 مانا یکے۔ چائے آ ماس نے زہگ ببیت یا آدائی مے زہگ۔ اگاں
 دائی وتی زہگاں یلہ بدنت برو پہ دگرے زہگانی رودینگا تہ مانا یکے بت
 بزال یکے ء زہگ یلہ بونت۔ پدا ہم مستری ہبر پشت پکیت کہ ماس

زہگ و تاں نہہ ماہ وتی لاپا کنت۔ اے روچاں ماس شہ دروی گرائیں
 کاراں کپیت۔ کٹ کٹ نہ کنت۔ قوم چہ زہگان جوڑ بیت۔ ہر وڑیں کہ
 زہگ بنت ہما وڑیں قوم جوڑ بیت۔ زہگان جوڑ کنوک ماس انت ماس
 کہ پہ وٹن عے کار و بروت۔ زہگ و گس دوڑیں بلہ بنت۔ آسر ایشس
 بیت کہ زہگان و شریں دگوشی زسیت زہگ پہ بے وٹا و بے ڈول
 مردان بنت۔ او مزن بنت۔

چوشیں زہگ نہ ماس و پس و عزت و زانت نہ دگر کتے یگا۔ پرچہ
 کہ آرا چہ شد آت و ہیل دیگ نہ بوتہ کہ دگنیائے کار و چیرمانی تہا آرا
 چہ پیم وتی دست مان کنگی بیت۔ چہ پیم آ جوانیں مردے بوت کنت۔ متریں
 و عزت و چون کنت۔ مسترین و دیما چون پہ ادب نذنت و پاد
 کائنت۔ چہ و تا کتریناں چون چارنت چوشیں زہگ مزن بنت نہ پہ وتی
 ماس و پساں شر بنت نہ پہ قوم و ہاں۔ اگاں ماس وتی زہگ و قوم
 شری و جوانی و لوٹیت تہ آیا تا گس و ہندگ کپیت۔ گس عے نذگ زہگان
 ہیدا کنگ و روڈینگ ہنچر المی و لازمی انت کہ آرا مردم یک کمرکت و
 ہتا دور دات نہ کنت۔

بچے حائر ء زالبول ء مستریں و سترتیں جاہ آئی لوگ انت دیکھتے
 ہر زالبول ء بییت آئی بنیادی جاہ آئی لوگ انت ز کہ دپترو کار جاہ
 بہتیں مردم گوشت کہ زال ء تہاں سور نہ کتہ آ دپترانی تہا کار پکنت ۔
 نیت ۔ سور ء رند زالبول دری کار ء کہاں یو بدنت ۔ بیشک جگ پہن
 کت کنت ء باز ہنچیں نادی ء مجوری است کہ جنین آدم پترگیں
 وں ء کار ء کب کنت ۔ بے اگاں درتیں زالبول دری کار کہاں
 کنان ء زوران پکنت ۔ تہ لوگ شہ آہانی دتا درکیت و لوگ شہ کت
 گیشتر آلتا دگوش کرزیت ۔

چیا کہ شہ لوگا قوم جوڑ بیت ۔ استان ء شری ء ہرابی ء دارو مدار لوگ
 ء سرائنت ۔

زالبول ءے کارو کردار ۔

چہ کلال ما اے ہیر ء چارن کہ اسلام ء
 زالبول ء را ہما جاہ کہ دایگ ۔ آئی رو ء پاکستانی راج ء تہا زالبول
 کارو کردار چما بییت ۔ اسلام ء تہا مردو جنین ء درجہ برابر انت ۔ بے
 آتے راج ء تہا زالبول ء را تنگی ہا جاہ نہ رستگ کہ آرا اسلام ء داتہ ۔

پے عازرا زابلول ءِ وئی حقیقین کردار وجود سہرا کرت بکرتہ ۔
 یک داندہیں جنین او یک نا داندہیں جنین ءِ بنیادی کردار گس دارگ
 او زہگانی رودینگ و دگوش انت ۔ پرچہ کہ مرد گس ءِ داشت نہ کنت اونہ
 زہگان راستین تربیت دات کنت ۔ ہے چیز ءِ پہ اللہ تعالیٰ ءِ وئی قرآن ءِ
 تہا گشتہ ۔

امر جال قوامون علی النساء

ترجمہ ۱۔ مرد جنین ءِ نان نفقہ بے ذمہ وار انت ۔
 بزاں مرد لاپ و پچ ءِ ذمہ وار انت ۔ نون صاف درا انت کہ مرد
 کمان پکنت ۔ وئی زابلول او زہگانی گزرو حاجت آن پورما پکنت ۔ دومی کار بزل
 گس وزہگانی رودینگ زابلول ءِ سرا انت زابلول ءِ بنیادی کردار نون چیدا
 بنا بیت ۔

زابلول دگنیائے ہر کنڈگی بیت ۔ آمانی کارد کرد چہ ازل ءِ خدا ءِ یکے
 کرتہ ۔ زہگ دوی کنگ ءِ آمانی جوانی ءِ تربیت ۔ زابلول ءِ مستریں کار لوگ
 نے دارگ انت ۔ لوگ نے دارگ وت یک مزین کارے ۔

اگان زابلول لوگ ءِ دارگ ءِ مزانت تو آدتی زہگان چون شر کنت

لوگ ۽ وارگ ۽ مانا ایش انت کہ آئی لوگ ۽ تہا پوج وڑیں جیڑھی بہیت
 دتی لوگ ۽ پوج پیہیں نہ دشی ۽ راہ مدنت۔ زہگاں شرتربیت بدنت۔ آہاں
 جوائیں شہری ۽ جوائیں مسلمان جوڑ پکنت۔

اگاں گریہی بہیت کموکیں پوڑو پکار ۽ آدتی زنداں پہ دشی گوازینت
 مکن انت۔ تو آواز ابول دتی لائیگی ۽ کار بگیپت۔ آرا بانڈ انت کہ دتی
 لوگ ۽ ہرج و مرج ۽ ہنجش بداریت کہ ہے کموکیں پکار ۽ تہا آ دتی
 او دتی چکانی زند ۽ پہ دشی بگوازینت۔

بلے باز زابلول ہنجیں است کہ آبازیں پکار ۽ ہم اللہ کے شکر ۽
 کشیت۔ او مرد ۽ را ہے بہر ۽ سرا بہر روچ ٹوک دینت کہ پلانی گس ۽
 اے چیز ہست انت منی گس ۽ نیست۔ آئی خیال وچم ہر و ہدا دگرے
 چنڑاں سک انت۔ او مہرج پیہم کہ بہیت آلویت کہ من دگرانی بر و بری ۽
 بہائیں۔ چائے کہ لوگ ۽ نان پہ ورگ ۽ پشت پکپیت۔ او زہگ بے پوج
 بہنت۔ آرا نہ زہگ و مرد ۽ سد بیت نہ گس ۽ بس آلویت مرد دام
 و شام پکنت یاد کہ رسید ۽ بیت پیہ۔ بیاریت نہ من و تراصل و لاؤ کینج
 دڑا مرد ہم بیزار بیت۔ گس نے تہا کہ آرا آرام مریت تہ آؤن ۽ ہم

شکار کت نہ کنت - پدا ہر روچ گس ء تھا جنگ و جیڑھ بیت - زہگ و
 ہر بنت - چشیں گس گٹھے یک دوزخ نے جوڑ بیت - پیشا گشت کزابل
 گس ء جنت جوڑ کنت ء دوزہ ہم -

یک شری زابلول ء کار اے نہ انت - چشیں زابلول کٹ نہ کنت
 ہر تا ہم بد بنت او پر وقی مرد وزہگ آں ہم بد بنت - ہاں باز نہیں
 زابلول ہست کہ آوق پوچھڑو یزگی نے سوب ء گس ء داشت نہ کنت
 روپے تھا ہزار روپہ آمدن ہی - بلے آ پنچو آپ و آچ ء جنت گٹھے اے
 گس ء تھا پچ زر نہ اتا - نہ وقی گس نے صفائے ء خیال نہ وقی جند ء او
 نہ زہگان صفائے خیال است - پوچھڑو یزگی نے سوب ء مردم چشیں گس ء
 ہر سید ات نہ کنت - اے وڑیں جنین ہم کٹ نہ کنت - مردانی دل ء او
 ایڈگ مردانی دل ء ہم جوان مارگ نہ بنت نہ مردم چشین ء زہگ آں دوست
 داشت کنت -

یک شری او لایگیس زابلول ء کار ایشنت کہ آ چشیں ناہودی داسپان
 رکشاں یلہ بدنت - ہے کمین آمدن وقی گزاران ء پکنت - ہر چیز کہ خدا دنت
 شکر ء پکشیت - گیشتر وقی زہگانی و مرد ء خیال ء ہارزیت - دگرے چیزیں

وَقْتِ حَمِّ آلِ سَكِّ مَدَنَتِ كَيْشِ وَقْتِ صَفَائِ لُوكِ اَوْ زَهْكَانِي صَفَائِي ۽ حِيَالِي ۽
 بَدَارِيَّتِ - بے وڑی ہرج مٹے بڈلہ وَقْتِ آدَمَنِ ۽ وَقْتِ كَسِّ ۽ كَارُو كَزْرَانِ پَرَا
 بَكْنَتِ - تُو چَشِيں زَابُولِ پَرِ وَقْتِ زَهْكَ وَ كَسِّ ۽ اُو پَرِ تُوْمِ ۽ نِيكِيں زَالِ ثَمَاتِ
 بَنْتِ -

يَكِ لُوكِي ۽ تَهَا اَكَاں چَشِيں زَابُولِي بُولِ - بَزَاں آ لُوكِ جَنْتِ ۽ يَكِ
 مَمُونِ اے -

بَزَاں اَكَاں لُوكِ ۽ تَهَا دَشِي بُولِ تُو پَرَا آ پَرِ دَلْجِي زَهْكَانِي رُوْدِيَّتِ كَنْتِ
 اَكَاں نَز لُوكِ ۽ هَرُو دَهْدَا جَنْگِ جِيْطَرِهٖ بِيْتِ تُو حِيَالِي دُو نِيْمَكَا بِيْتِ - اے
 پِيْمَا زَهْكَانِي نِيْمَكَا دَلْكَوَشِ كَم رُوْتِ - اُو زَهْكَ چُوْدُوْتِ رُوْدِيں دَرِ چَكَا رُوْدِيَّتِ
 بَنْشِ كَرُوْتِ رُوْدِيں دَرِ چَكِي بَرَبَاوَرِي نَز بِيْتِ - دُو دَسِي تَهْلِ دِهْرَابِ بِيْتِ
 هِي پَهْمَا اے وڑِي زَهْكَ مَزْنِ بَنْتِ - هَرَا بِيں زَهْكَ جُوْرُ بَنْتِ - آيَانِي دَمَاگِ
 پَرِ جِيْطَرِهٖ نِيْمَكَا زِيَاتِ رَعَانِ بِيْتِ - اُو آيَانِي تَهَا جَنْگِ وَ جِيْطَرِهٖ كَنْگِ ۽
 عَادَتِ پِيْدَا بِيْتِ -

زَابُولِ ۽ دُو مَسْتِيں كَارِ زَهْكَ ۽ حِيَالِدَارِي دَرُوْدِيْنِيْگِ اَنْتِ زَهْكَ ۽
 رُوْدِيْنِيْگِ اُوْر حِيَالِدَارِي كَنْگِ وَ مَزْنِ كَنْگِ يَكِ اَرَزَانِيں چَكِي نَز اَنْتِ -

ماس و قی زنگ و ہا وڑ شر و لاک پکنت کہ آمن بیت و قی
 راج و قوم بے یک شری مردے جوڑ بیبت۔ قی راج و قوم و ہرستا و
 پج پدا بیبت۔ قوم چہ زبگاں جوڑ بیبت۔ ہا نون ہرچوں کہ ماس و قی
 زبگاں بوڑ کنت ہا وڑیں قوم جوڑ بیبت۔ اگاں زبگان تہا کلیں زبگ بیبت او یک زبگے ہر
 بیبت تو بزاں پج پانڈگ نبوت اسے ہراہیں زبگ پہ قوم و در دسری
 جوڑ بیبت۔ پسرچہ کہ ایشی ہمبرائی و دگہ بانیں زبگے ہراب بوت کنت۔
 زانتکار گورشت کہ ماس و کٹ زبگ و ادلی میں مدرسہ انت
 زبگ ہرچہ کہ چہ ادلی میں مدرسہ و ہیل کنت۔ من بیت ہا وڑ انا
 عادت جوڑ بنت۔ دومی ہبر ایشنت کہ اگاں ماس و دہ زبگ انت
 آدھے دہیں زبگاں یک چم و بچاریت۔ چونہ کہ یک زبگے دست
 انت یکے نا دست۔ یک زبگے و را و درو دراک شری بدے او یک
 زبگے و را شری دراک مدے۔ اسے ہبر باز گندگایت۔ کہ اگاں ہاں
 نے یک زبگے شر رنگ انت او یکے بدرنگ تو بدرنگ ہزار نام بندیت۔
 آرا پہ جوان رنگوش نہ کنت۔ قی شر رنگیں زبگ و سپت و تو سیپ
 و ہر کسی دیبا کنت۔ بدرنگیں زبگ و لیر جنت۔ اگاں یک زبگے باز لاک

انت - او یکے نالاٹک - بجائے ایشی کہ آ نالاٹکیں زہگ ء لاٹگ بکنت -
 آ آرا بدتر نالاٹک جوڑ کنت - آپوشن کہ اگاں آیک سوال جست بکنت
 تو ماس جواب دنت تو نالاٹکے ءے تو پوج نزانے تئی حوانگ و زانگ
 بی پانڈگ انت - اے ہبر آ زہگ ء دل ء کیت - آگیک بیت کہ
 بلکیں آپوج نزانے - آئی سوال جست کنگے واگ کثیت - شر بوٹگ
 بدلا آگندہ تربیت - اے وڑو پیم ء پویشیں زہگ ء دل ء کتری
 خیال پیدا بیت - چہ ماس و پسال آئی دل ہراب بیت - پہ ایدگہ براس
 و گہاراں آئی دل ء بدزانتی و کست پیدا بیت - آخر ء آچہ لوگ ء
 یا معنی بیت - او پہ وقی مات و پتاں او وقی راج ء یک نا دوستیں
 جوڑ بیت - اے ہبر نوں ماس ء دستا منت - بزاں آوٹیت کہ آئی
 زہگ یا معنی و نا دوست بکنت - تو ماس ء را باید انت کہ آکلیں زہگان
 یک چم ء بچاریت - بدرنگیں زہگ ء بدرنگی ءے ٹاکور ء مجنت - آئی دل
 ء پوج اے ہبر ء میاریت کہ آبد زہگ انت - بلکیں آئی رنگوش ء گن
 شری گپ و ہبراں بکنت - چیا کہ بدرنگ بوٹگ زہگے وقی دستا نہ انت
 کسی دستا نہ انت کہ وقی زندگات ڈولدار پکنت - جوانیں چی مردم ء

ادب داری ءُ آئی کب انت - اگاں ایش ڈولدار انت تہ آئی رنگ ڈولدار
انت -

اگاں زہگ نالائک انت - تو آئی دلگوش ءُ پچ گوں اے ہبر ءُ
کنت کو آنالاک انت - بکیں آرا ہر وہدا دلبدی بدنت کہ آ لائیکس زہگے
آئی تہا شری شری کار کنگے لائیکی و بود مان انت - زہگ ءُ ہر جُست
ءُ پسو ءُ بدنت - گوں آئی ہر وہدا سوال و جواب بکنت - تانکہ آئی تہا جت
گے داگ و ت پیدا ببیت -

زہگ شہ بن ازل ءُ نالائک ءُ نابود نہ بیت - نالائک ءُ نابود ہم زہکارا
آئی ماس او آئی چاگرد کنت - چہ کسان ءُ آہیل دیگ ببیت کہ مزینانی
ءُ چون کنت - تو چہ و ت ءُ مزین مردے گندے دیما پادا سلام
ہے - دش ابنتے بکن -

ہائے مردم امیرے ببیت یا گریے - درستانی مانا یکے کلاں یک
بچار - چہ و ت ءُ کترینانی گونا زمی بکن - پے بدو ہیر کار - گلہ - دروگ
چنگل کن پرچہ کہ اے وٹا عذا نہ دش بیت او مردم ءُ و ت پت
کار ببیت -

پدا ماس آرا جنت و دوزخ مے باروا چیزے بگوختیت کر غذا
 پرچے ء ایشانا جوڑ کر تگنت۔ جنت ء چوئیں مردم روت او دوزخ
 چوئیں

اگاں ماس شری ہبرو گپتار دگرانی ادب و عزت کنگ شری
 اگاں چہ کسانیا ہیل بدنت۔ تو زبگ پوج پیا بدیں زبگے نہ بیت۔ اور
 گس ء یا عنی بیت۔ چشیں زبگ پاد کائنت پہ دتی راج اور راج داہن
 یک لکی جوڑ بدنت۔

سے پیا ماس جنک ء نینگا ہم ہمینکہ دگوش بدنت۔ بے جنک
 مرچ کسی ء گہار انت او کسی ء جنک۔ مزن اولائک بوٹگا رند
 سور بیت۔ او آدمی کے ء لوگ بانک بدنت۔ بزاں آدگہ یک خانڈان
 مستری بوتنت۔ او آیانی سرا باز ذمہ داری کیت۔

نوں ماس دتی جنک ء ہر کار ء ہیل بدنت۔ ایو کاتان و ریگ
 نہ انت۔ بلکیں اس آرا یک پوریں گے ء بار ء چست کنگا چہ
 تیار بکنت۔ تاکہ آدتی لوگ ء شرکت بکنت او دتی لوگ واجہ
 او ہزمت ء ہر دہا تیار بہیت۔

پرچہ کہ گیشتر کار ہے جنین چکانی سرائیت - آیانی خندان کہ شری
 لداری بییت - پدا آوتی لوگ ۽ ذمہ داریاں ہم ٹاہیت کنت - اد
 س جوڑ بوڑگا رندوتی چکانا ہم شر روہیت کنت اد ادب دارشکت
 نت -

لوگ بانکی ۽ ادوار دگہ باز ہنچیں کار است کہ آیانا زالبول پہ دشی ۽ پ
 بودگی کرت کنت ۽ بائد انت کہ مروچی این دیم شت ۽ زمانہ ۽ زالبول
 زین زمین کارانی ہتا وتی دستان دور بدشت - ما ادا ہتیں ہا کارانی باب
 دین کہ آزابولانی لایکی انت ۽ زالبول سے کاراں پہ جوانی کرت کنت
 وتی گس ۽ ہم پہ شری داشت کنت

انگ وزانگ - رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم ۽ پرمان انت کہ علم

برگ مرد ۽ جنین ہر دو آنی سزا فرض انت -
 وانگ وزانگ بزاں علم حاصل کنگ پنچو کہ پہ مردیں زہگان الہی
 ہے دڑا پہ جنین چکان ہم الہی انت ۽ زالبولان بائد انت
 علم در برگ ۽ اسکولان دیم بدینت - پرچہ

کہ علم حاصل کئے جائیے اُمیر ہے کسی انت ء پدا کسی ء جنین پر
 ء را دگر لوگ ء ذمہ داری ء ہم سرانیت۔ اسے زمانہا آن دماگ
 ہم شتر کار کنت۔

دومی وانگ ء وانگ ء چھی آ وتی نفس بزاں وتی جنڈا شتر
 درس کنت۔ وتی نفس ء شتر کرت کنت ء آیان دل ء دماگ
 ہم روژنا بنت۔

یک زالبول ء وانگ یک کٹم ء وانگ انت۔ پرچہ کہ زالبول
 بوت آ وتی زبگاں وانیت۔ زالبول ء گیشتر وہد ء پاس گوں زبگا
 گوزیت۔ ء زبگ گیشتر ہبرشہ وتی ماساں ہیل کنت ء پخت
 ء زورنت۔ پس ء وہد انکس گوں زبگاں نگوزیت ء نہ ایکس زبگا
 دلگوش دات کنت۔

پے عاتر ء زالبولاں ناباند انت کہ آوت وانڈہ بنت بزاں
 بوانت ء وتی جنین چکاں المی ء بوانیت پرچہ کہ ہے جنین
 چک آندگ ء زالبول جوڑ بنت۔ پرچہ کہ پدا آستر بوت۔ آند
 دانت کنت ء دومی آ انکس ہیل کرت کنت پرچہ کہ آدخت

آیانی دماگ پنختہ بیت ءُ پنختہ میس دماگ ءُ تہا مہر باز دیرا نندیت۔
 دانگ و زانگ ءُ وختا امبر کسان انت۔ کسان ءُ دانگ پنختہ
 انت پنچو کہ کوڑ تپتیت بزراں آیانی دماگ چوکور ءُ آپ میگا تپتیت
 دوزن ءُ دماگ چو اشتا تگیں جو ءُ انت۔

ہے دانگ ءُ سبب انت کہ ملک ترقی کنت۔ اگاں سرپ مردیں
 دانندہ بنت ءُ جنین ناوانندہ تو گڈا ملک شہریا ترقی نہ کنت ءُ دیم
 شت این زمانہ ءُ چھی پد پکیت۔ نوں بزراں اگاں یک لوگ ءُ دانندہ
 بوت تو بزراں راج ءُ دانندہ بوت ءُ راج ءُ کہ دانندہ بوت تو بزراں
 ملک ترقی کنت ءُ دیرا روت۔

دو نوں لوگ ءُ مستر آئی تہے زالیول انت۔ ءُ ایدگہ کستریں درنا زالیول
 دست ءُ چیرا انت۔ نوں زالیول کہ دانندہ بوت آئی دست ءُ چیرے
 دانندہ بنت۔

زالیول گیشتر وقی جنکاں سائنس بو ایننت کہ اے زمانہ سائنسی دیم
 شت ءُ زمانہ انت۔ اید سائنس پوج۔ ملک ترقی کت ءُ دیرا شت
 کنت۔

وانینگ

وانینگ ہمارا کار انت کہ آرا زابلول شہ مردنیان گیش

پہ شترے ز جوانی کرت کفنت۔ وانگ ء پداسے دومی کار انت کہ زابلولانی
 لائیگی انت کہ وانگ ء رند کہ آیاں وق وانگ در برت۔ آفوں پہ ایگر
 کسائیں زہگانی وانینگا پہ و ترا تیار بکفنت۔ آیانا بائد انت کہ آبجکان
 اسکولاں پہ وانینگے حاتر ء استاد جوڑ بینت چکانا برانینت۔ اسے
 میاری این ہبر ء انت مرچے ماچے حاترا دیم شت این زمانہ
 چہ پشت کپتگیں ہے حاترا کہ اداوت ملک ء ترقی ء تہا دست مان
 نہ کنن۔ ء ہرچہ بینت مردی زہگانی سرا ء دور دہین۔

زن زابلولانی بائد انت کہ آدوق جند ء ترقی ء پا ء ملک ء ترقی
 جاترا پنچیں کارانی تہا وق دست ء مان پکفنت۔ اکاں بہرکار آیانی دست
 ء نہ بیت تو ہما کاراں پکفنت کہ گوں آیاں بنت ء آیانی کنکا آیانی رگ
 ء کار مالو نہ بنت۔

جنکانی کلیں اسکولاں زابلول استاد انت ء آیاں سبق بینت
 جنکان ابید زابلول کسائیں بچکان ہم تہاں پر امڑی ء برانینت

پرچہ کہ زہگ پہ لیس و لباس ءُ قومی شہرت دانیت ءُ دوقی سبت
 و دربارت . زالبول ءُ تھا نرم ءُ جبندہ گیشتر انت ءُ پرا آہنگ
 پر دوقی زہگ ءُ پیما چاربت ءُ آیان ءُ وانینگ ءُ ابید آیان ءُ روت
 کانی ءُ چہ کہ زہگ گز ءُ نہر ءُ سختی گندیت شہرت دوقی دانگ ءُ دل
 دنت ءُ مشی زہگ ءُ جوڑ بیت . زالبول لے کار ءُ شہرت کرت کنت .
 پے ماترا اگاں زالبول بچکاں تاں پرائمیری ءُ بوایننت باز شرانت

ڈاکٹری ءُ نرسنگ - ڈاکٹری ہم زالبولانی لائیکی کار ءُ - آیان ءُ بانڈ انت
 کہ آہے لین بزراں ڈاکٹری ءُ کوشش ءُ بکننت . اگاں کسی تانسرن بوت
 بزراں کل ایں ڈاکٹر ءُ جوڑ نہ بوت . تو آنرسنگ ءُ کوری ءُ بکت . ایش ہم
 دم ءُ ہزمت گنگ انت .

ڈاکٹر ءُ نرس آنی سرپ اسپتالوں کار نہ بیت . زند ءُ ہر میدان ءُ
 آیان کار کپیت . زالبول ءُ دل تو تر رحم روت . ءُ آنی دل ہم سر
 ت . چو کہ بیمار ءُ ہزمت ءُ دلگوش ءُ زالبول کنت کنت مردیں آدم کت
 ت . پھیا ببیت یا شپانی پاس زالبول دم برگ ءُ نام ءُ ترانت

ۛ ہزمت گنگ ۛ ہنچو تیار انت۔

نون زالبولان باڈ انت کہ اے میدان ۛ تہا وتی دستاں مان پکنت
 گوں ملک و قوم ۛ ہزمت گنگ ۛ ترقی دیگ ۛ شہ مردیں آدم ۛ
 پدا ہنت۔ دوی زالبول ایش ہم بزانت کہ پے نادراہیں زالبول ۛ
 پے زالبول ڈاکٹر یا زس شرتر انت۔ پرچہ کہ باز جنیادم مردیں ڈاکٹر ۛ
 ہا وتی لچ ۛ میار ۛ سب ۛ علاج نکنت ۛ پنہد ہے بیت کہ آ
 سہودا ابید علاج ۛ ریزت ریزت ۛ ہزمت۔

یکے کہ مے ملک گریہیں ملک ۛ۔ دوی پدا مے زالبول ڈاکٹر ۛ
 زس کم انت۔ نون کہ زالبول وت کہ اے میدان ۛ تہا بیانیت ۛ
 مے ملک ۛ اینکس ساہ میران نہ بیت۔ زالبول ۛ دست ۛ بیمار ۛ
 چت ۛ ایرھیال ۛ دلگوش شرتر بیت۔ پرچہ کہ مردیں ۛ ڈن ۛ
 کار ہنکس انت۔ کہ آ بیمار ۛ نیمکا دلگوش وات نکنت۔ اگاں آ دلگوش
 پرت تو آ زالبول ۛ نمٹ بوت نکنت۔ زالبول ہر چیز ۛ پے زنی ۛ
 جوانی سر ۛ سوچ کنت ۛ نادراہ ۛھیال ۛ دلگوش ۛ پے وتی
 زنی سہراں شری نیمکا بارت۔ ۛ نادراہ وتی نادراہی ۛ انکس ۛ

ارہیت -

خدا کنت اگاں مٹے ملک ۽ سرا سختیں ونختے بیت۔ تو زابلول
 زوں فوجانی اداری ۽ جنگ کرت کنت۔ بے اگاں لوگ ۽ مندیت۔ آوق
 شکیں جاگیا قوم ۽ ہزمت ۽ کرت کنت۔ لوگ بییت پائے اپتال
 اپٹی آنی ہزمت ۽ پدانہ بیت۔

اسلام ۽ شروعات ۽ ہم زابلول ہے وڑادق پٹی آنی ہزمت
 ۽ پدانہ بوتگاں۔ زوں مٹے زابلول ہم بانڈ انت ۽ اے دیم شت ای
 نامہ ۽ تقاضا۔ ہم ہمیش انت کہ وقی ملک ۽ ترقی ۽ شہ مرداں پدین۔
 ایان اداری ۽ وقی ملک ۽ ترقی ۽ وقی دست ۽ ماں بکنن گوں۔

زابلول زانتکارانی چم ۽

دش زبیں زابلول ۽ چارگا چم وش بنت۔ اودش لسانیں زابلول
 ۽ گندگا دل دشمال بیت۔ (سبویں)
 ما لوگ ۽ کہ نیکیں و دانندہ میں ماسے (زابلول) انت آ لوگ
 مردم گرمی اد ادب داری ۽ زانت جاہ بزاں یونیورسٹی انت۔ (فلاہ)

۳- اگاں بگوشتے مرد چم انت تو زابلول چم ۽ روک انت۔ اگاں مرد
را پلے هیال بکنے تو زابلول پل ۽ بوانت۔

(ٹماس مور)

۴- زابلول ۽ زبان آئی زحم انت۔ آرا پوح پ زنگی ۽ نیلیت
(فریکلین)

۵- نیکیں زابلول اللہ تعالیٰ ۽ شرتیں دار انت۔

(ہنکر)

۶- زابلول ایو کا یک رازے داشت کنت وقی امیر ۽ رازو۔
(مارکوئیس)

۷- زابلول یک ہنچیں گلاب ۽ پلے کہ آرا یک حوفداری ۽ گونڈیں کنگے
گتا۔
(ٹینیسن)

۸- زابلول پچم درستان شرتر او آساں نئے آخری ایں میکی انت۔
(لینن)

۹- زابلول زندہ سکی ووشیان مرد ۽ ہمراہ انت۔

(گوٹے)

۱- آ قوم تناسہت دیماشت نہ کنت تاکنہ آئی زالبول مردانی ہمراہ
 و جہد کنت (رقائد اعظم)

۱۱- دش زنگی زالبول و مگر رد کنت - شکرکاری آرا لائک سپت کنت
 اد شرم و حیائے سبب و زالبول پنچش بیت کہ مردم آرا سبہ
 کنت (شیکسپیر)

۱۲- کائنات نے تصویرے تھا رنگ زالبول نے وجود و سرا انت -
 (اقبال)

۱۳- زالبول و دل پنچیں دریائے کہ آرا کتا ر نیت -
 (بلورن)

۱۴- کلیں زالبول شر رنگ انت - بے پنچیں زالبول است کہ و تراوت
 پانچھ لو لیزگ کنت - (لابرائر)

۱۵- اگاں دگنیائے تھا زالبول مہیت تہ دگنیائے مردم ہتیں روچ و
 تھا ہون واریں جناور جوڑیاں (ناطق کمال ترکی)

۱۶- زالبول مہوتیں تو دگنیائے تھا ایو کا پرشتہ بوتنت - انسان و را
 اشرف المخلوقات و درجہ نصیب نہ بوت (لائگ فیلو)

۱۷- زالبول بیسک پرشته اے - بے آزات نہ انت - بے عازر

چہ پرشته آن بالا تر انت - (اتزوج)

۱۸- زالبول مرد ء چہ گیش سر بہ زیات نیک او زیات خواری کوش انت

(بجخوف)

۱۹- زالبول انسان او پرشته آنی نیام ء مردم انت (باسنداک)

۲۰- زالبول مبارک انت کہ چہ آن برکت کیت - (کیمپ پل)

۲۱- کلین دگنیائے بادشاہی برسیت - بے وفاداریں زال نہ برت نہ مرد

پکیرے - چوشیں بادشاہ ء آگریب شرتر انت کہ درمائیں دریا

ء کارا رند وقی لوگ ء آرا زال ء ہما بچکنگ رسیت کہ آن

تہا وقی درمائیں کمان بے ہیال کنت - (کوپر)

۲۲- زالبول چواگل ء جہل او انصاف ئے وڑا دورت انت -

(ہولج)

۲۳- زالبول ء فطرت چہ مردے فطرت ء بلندو بالا تر انت -

(ڈاکٹر گرامم)

۲۵- زالبول زندے بیگج انت زندے گدسہر انت - راستی ء زال

۲۰- اید ز مے خیال ہم کت نبیت۔
(میل جبران)

۲۱- مردیک پتگیں پے آن دشیں بڑ زابلول انت
(ہاتنا گاندھی)

۲۲- زابلول ہا دودہ انت کہ زمانہ ۽ رفتار گو آن ہمگام بت نکنت۔

(یکسپ پل)

۲۳- جنین یک روشنائی نے اے دکھائے تباری ۽ دور کنت۔

(جکٹ)

۲۴- زال ۽ اید دگنیا ناتمام ات۔ تاکہ بہشت ۽ جند ہم زال ۽ آبگا

(پوپ شلر)

گدو مکمل بوت۔

۲۵- زابلول اولی ساز انت کہ کاساس آن پست ۽ پ تہروز انت

(اقبال)

۲۶- چ مرد ۽ بل ۽ زابلول شہ جنت ۽ نزدیک ترانت۔

(من کنگنم)

۲۷- لوگ ۽ آبادی زابلول ۽ مستری ۽ سرا انت۔ (حضرت سلیمان)

۲۸- زابلول مرد ۽ پوشاک او مرد زابلول ۽ پوشاک انت

(قرآن مجید)

(پوشاک ستر و چیر دنت و براہ انت)

۳۲- زالبول مرد و ڈنگار انت - (قرآن مجید)

(ڈنگار و سراسر مردم پر قوم کشانی و برودت پر بیرانی و مردنگلی و مردوت)

۳۳- ہا زالبول کہ آئی ہرچ کم انت آچہ انگراں شترانت -

۳۵- من شمارا ہنچیں گنجیئے حال و ہنیں کہ بے جوڑہ انت - گوش دارت

آشہیں گنج زالبول انت -

۳۶- ہا زالبول جنت و دنت کہ آئی ویش لسانی و آئی ہسایگ و

ہمراہ ویش ہنت -

۳۷- مرداں گوشتدانت کہ شے زالبولانی حق شے سرا انت ہنچش کہ شے

حق آمانی سرا انت (حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم)

۳۸- زالبول لوگ وے روزنائی انت - آگ وے کہ زالبول نہ برت آ لوگ

وے تھا ویشی نیست -

(حدیث شریف)

